

Agri-PV

Kansen en gevolgen voor agrariërs

Agri-PV, soms ook wel 'agrivoltaics' genoemd, is de combinatie van landbouw en opwek van zonnestroom op hetzelfde perceel, bijvoorbeeld fruitteelt onder zonne-overkappingen of teelt tussen rijen zonnepanelen, zie de twee voorbeelden hieronder. Op dit moment zijn er in Nederland nog geen eisen aan paneeldichtheid of minimale gewasopbrengst om een project als Agri-PV te classificeren.

Kansen voor agrariërs

Het plaatsen van agri-PV systemen kan kansen bieden voor agrariërs. Fruittelers maken meestal gebruik van teelt ondersteunende voorzieningen (TOVs) zoals regenkapten, hagelnetten of schaduwdoeken. Een zonne-overkapping kan deze functie vervangen en tegelijkertijd zonnestroom opwekken. Indien een derde partij (zoals een projectontwikkelaar) investeert in het agri-PV systeem, kan een vergoeding voor het landgebruik een stabiele extra inkomstenbron zijn. Wanneer je als agrariër zelf investeert zal je de opgewekte stroom zelf kunnen gebruiken of op de markt zetten. Om deze kansen goed te benutten is het van belang om ook goed in kaart te brengen wat de fiscaal/juridisch de gevolgen kunnen zijn, als ook de mogelijke gevolgen voor de teelt.

Perenbomen onder drie verschillende zonnepaneleninstallaties bij de proeflocatie in Randwijk. Foto: WUR

Agrarische teelt tussen rijen kantelbare zonnepanelen, Almere. Foto: Vattenfall

Verticale opstelling in Culemborg van de Energie Coöperatie Vrijstad Energie. Foto: WUR / Ilse Groeneveld

Mogelijke gevolgen – teeltaspecten

Aanleg agri-PV systeem

Bij de aanleg van een agri-PV systeem is het van groot belang dat de bodemkwaliteit behouden blijft. Het dicht rijden van de grond kan negatieve gevolgen hebben voor de teelt en de waterhuishouding. Dit risico kan worden beperkt door de aanleg niet te laten plaatsvinden tijdens zeer natte perioden en door waar nodig rijplaten te gebruiken. Daarnaast verdient het aanbeveling te werken met lichte machines of machines op rupsbanden, zodat de bodem zo min mogelijk wordt belast.

Overkappingen

Wanneer zonnepanelen worden toegepast in de vorm van overkappingen, is het essentieel om te beoordelen of er nog voldoende licht bij de gewassen komt. Bij een tekort aan licht kan dit een negatieve invloed hebben op zowel de opbrengst als de kwaliteit van het product, bijvoorbeeld op vorm, grootte of suikergehalte. Tegelijkertijd moet de zonne-overkapping de gewenste bescherming bieden. Als bestaande regenkapten of hagelnetten worden vervangen door zonnepanelen, is het belangrijk dat deze constructies breed en effectief genoeg zijn om dezelfde mate van bescherming te blijven bieden.

Ook waterbeheer vraagt extra aandacht bij agri-PV. Door de afstroming van regenwater vanaf de panelen kan op bepaalde plekken veel water samenkomen, wat kan leiden tot moddervorming of beschadiging van de grasmat, bijvoorbeeld tussen fruitbomen. Daarnaast kan de irrigatiebehoefte veranderen. Gewassen die onder panelen staan ontvangen vaak minder directe neerslag, waardoor het nodig kan zijn om het irrigatiesysteem hierop aan te passen.

Grondgebonden teelt tussen panelen

Bij grondgebonden teelten tussen de panelen is het belangrijk dat rij-afstanden en mechanisatie passen bij de bedrijfsvoering. Soms zijn aanpassingen of extra machines nodig, wat kan leiden tot extra investeringen, meer handelingen en een hogere arbeidsbehoefte. Daarnaast verdienen verzekering, toegankelijkheid van het perceel en aansprakelijkheid bij schade aan de zonnestructuur aandacht. Bij kantelbare of 'tracking'-systemen is het van belang om vooraf vast te leggen of en hoe de stand van de panelen aangepast kan worden tijdens werkzaamheden op het land.

Mogelijke gevolgen – fiscaal/juridisch

De huidige wetgeving gaat er van uit dat een perceel of agrarisch in gebruik is, met bijbehorende agrarische rechten en plichten, of aangemerkt wordt als zonnepark, waarbij specifieke agrarische rechten kunnen komen te vervallen of bij agri-PV nog onduidelijk zijn. Het is daarom aan te raden om alvorens een project te starten, dit voor te leggen aan uw fiscaal adviseur die wellicht met de belastingdienst moet afstemmen. Dit gezien de huidige harde lijn tussen wel of niet 'agrarisch gebruik' bij het plaatsen van zonnepanelen.

GLB

De landbouwsubsidie (GLB) geldt alleen voor percelen waarop uitsluitend agrarische handelingen uitgevoerd worden en waar maximaal 100 panelen per ha met een maximaal oppervlak van 100 m² geplaatst zijn. Bij agri-PV projecten gaat het al snel om 2,500 m² aan panelen per ha. De GLB vervalt dan, als ook de bijbehorende mest- en fosfaatrechten. Er wordt impliciet vanuit gegaan dat het paneeloppervlak het landbouwoppervlak verdringt terwijl dit bij agri-PV vaak niet zo is, zoals de voorbeelden hierboven illustreren.

Mestplaatsingsruimte en agrarische rechten

Bij meervoudig ruimtegebruik kunnen agrarische rechten in beginsel behouden blijven zolang de ruimte (in m²) voor de agrarische functie niet verandert. Echter, op dit moment vervalt de agrarische functie zodra er PV productie plaatsvindt, ook indien de landbouw nog bijvoorbeeld 90% is zoals bij de voorbeelden hierboven. Met de RVO dient overeenstemming te komen of er nog "substantieel agrarische" functie is bij het realiseren van het agri-PV project.

Fiscaal - cultuurgrondvrijstelling

Voor landbouwgrond geldt dat er geen overdrachtsbelasting hoeft te worden betaald bij aanschaf, mits de grond na aankoop minimaal 10 jaar bedrijfsmatig (d.w.z. agrarisch) wordt geëxploiteerd. Bij het plaatsen van zonnepanelen vervalt deze zogeheten voorwaardelijke cultuurgrondvrijstelling. Indien dit binnen de periode van 10 jaar plaatsvindt, vervalt de vrijstelling met terugwerkende kracht en moet er alsnog belasting worden betaald.

Naast de overdrachtsbelasting kan dit ook gevolgen hebben voor de onroerende zaak belasting (OZB). Cultuurgrond is vrijgesteld van OZB. Verandert echter de functie – wat nu het geval is indien er zonnepanelen geplaatst worden, dan vervalt de OZB vrijstelling. Het is van belang om voor aanvang van een agri-PV project duidelijk te hebben of de grond nog aangemerkt kan blijven als cultuurgrond.

Fiscaal - landbouwvrijstelling

De landbouwvrijstelling is een fiscale regeling waarbij onder voorwaarden de waardevermindering van grond onbelast blijft bij vervreemding (o.a. bij verkoop, herstructurering, herwaardering, etc.).

De landbouwvrijstelling vervalt als de grond anders in gebruik wordt genomen, bijvoorbeeld voor het plaatsen van zonnepanelen. Voor de landbouwvrijstelling geldt dat grond geheel of nagenoeg geheel dienstbaar moet zijn aan het eigen landbouwbedrijf. Uit jurisprudentie van de Hoge Raad blijkt dat de grond minimaal voor 90% moet zijn aangewend in het kader van het eigen landbouwbedrijf. Bij een agri-PV project moet van tevoren afgestemd worden wat er precies verstaan wordt onder aanwending voor het eigen bedrijf als zowel landbouw als energieproductie op hetzelfde oppervlak plaatsvinden en of de landbouwvrijstelling blijft gelden.

Fiscaal - Stakingswinst en bedrijfsopvolging

Bij bedrijfsopvolging kan gebruik gemaakt worden van de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR), daarbij is het ondernemingsvermogen onbelast. Een perceel met zonnepanelen wordt echter als beleggingsvermogen aangemerkt en valt daarom buiten de BOR. Het is niet mogelijk om gebruik te maken van de doorschuifregeling (DSR), omdat een perceel met zonnepanelen als beleggingsvermogen wordt aangemerkt, net als dat het niet mogelijk is om gebruik te maken van de bedrijfsopvolgingsregeling. Daarnaast gelden voor de DSR nog een aantal andere voorwaarden voordat men de stille reserves mag voorbehouden ofwel doorschuiven.

Bronnen

- www.sunbiose.nl
- Wageningen University & Research en Renergize Consultancy, Voedsel en stroom produceren op dezelfde vierkante meter: Onderzoekers zien toekomst voor agrarische zonneparken, maar ook uitdagingen, <https://edepot.wur.nl/639134>
- Ministerie van Financiën – Beantwoording Kamervragen landbouwvrijstelling bij zonnepanelen (4 november 2025).
- Rijksoverheid – Beantwoording Kamervragen agri-PV (29 januari 2025).
- RVO – Beleid zonne-energie (voorkeursvolgorde zon), <https://www.rvo.nl/onderwerpen/zonne-energie/beleid>
- RVO – Zonne-energie in agrarisch gebied, <https://www.rvo.nl/onderwerpen/zonne-energie/agrarisch>
- Wageningen University & Research, TNO en Renergize Consultancy – "Deskundigen pleiten voor heldere definitie van Agri-PV" (1 oktober 2024), <https://doi.org/10.18174/676999>
- Handreiking Agri-PV, Holland Solar, maart 2026, <https://www.hollandsolar.nl/uploads/holland-solar-beleidsvisie-agri-pv-drukversie-alternatief-slotwoord.pdf>

Deze Factsheet is samengesteld door ZLTO en Renergize Consultancy n.a.v. gegevens verzameld in het onderzoeksproject Sunbiose, dat mede is gefinancierd vanuit het Ministerie van Klimaat en Groene Groei, projectnr. MOOI22003.